

Όσον αφορά την ερώτηση 1, «Θα μπορούσατε να περιγράψετε τις βασικές εξαιρέσεις από τα γονικά δικαιώματα επί των εφήβων (παιδιά ηλικίας 14 ετών και άνω) (καθορισμός της διαμονής ή προσωρινής παραμονής του εφήβου, επιλογή εκπαίδευσης ή θρησκείας και εγγραφή σε σχολεία κ.λπ., ιατρική περίθαλψη, σύναψη συμβάσεων εργασίας ή συμβάσεων επαγγελματικής εκπαίδευσης κ.λπ.);»

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του οικογενειακού κώδικα της Ουκρανίας (στο εξής: οικογενειακός κώδικας), ένα πρόσωπο έχει το νομικό καθεστώς του παιδιού έως ότου ενηλικιωθεί.

Ένα παιδί θεωρείται μικρής ηλικίας έως ότου συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του.

Παιδί ηλικίας μεταξύ 14 και 18 ετών θεωρείται ανήλικος έφηβος.

Σύμφωνα με το άρθρο 31 του αστικού κώδικα της Ουκρανίας (στο εξής: αστικός κώδικας), πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του (παιδί μικρής ηλικίας) δικαιούται:

1) να εκτελεί κατά τρόπο ανεξάρτητο μικρές οικιακές συναλλαγές.

Ως μικρή οικιακή συναλλαγή θεωρείται συναλλαγή η οποία ικανοποιεί τις οικιακές ανάγκες του προσώπου, αντιστοιχεί στη φυσική, πνευματική ή κοινωνική του ανάπτυξη και αφορά αντικείμενο μικρής αξίας·

2) να ασκεί προσωπικά άυλα δικαιώματα επί των αποτελεσμάτων πνευματικής και δημιουργικής δραστηριότητας που προστατεύονται από τον νόμο.

Παιδί μικρής ηλικίας δεν ευθύνεται για ζημία που προκαλείται από το ίδιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 32 του αστικού κώδικα, πέραν των συναλλαγών που προβλέπονται στο άρθρο 31 του εν λόγω κώδικα, *πρόσωπο ηλικίας μεταξύ δεκατεσσάρων και δεκαοκτώ ετών (ανήλικος) έχει το δικαίωμα:*

— να διαθέτει με ανεξάρτητο τρόπο τις αποδοχές, τις υποτροφίες ή άλλα εισοδήματά του·

— να ασκεί με ανεξάρτητο τρόπο δικαιώματα επί των αποτελεσμάτων πνευματικής και δημιουργικής δραστηριότητας που προστατεύεται από τον νόμο·

— να συμμετέχει (ή να συστήνει) νομικά πρόσωπα, εκτός εάν αυτό απαγορεύεται από τον νόμο ή από το καταστατικό της νομικής οντότητας·

— να συνάπτει με ανεξάρτητο τρόπο συμφωνία τραπεζικής κατάθεσης (λογαριασμός) και να διαθέτει την κατάθεση που έχει πραγματοποιήσει στο όνομά του (κεφάλαια στον λογαριασμό).

Ανήλικος εκτελεί άλλες πράξεις με τη συγκατάθεση των γονέων (θετών γονέων) του ή των φροντιστών του.

Προκειμένου ένας ανήλικος να εκτελέσει συναλλαγή που αφορά οχήματα ή ακίνητα, πρέπει να ληφθούν η γραπτή, συμβολαιογραφική συγκατάθεση των γονέων (θετών γονέων) ή φροντιστών και η άδεια της αρχής επιμέλειας και φροντίδας.

Ανήλικος μπορεί να διαθέτει κεφάλαια που έχουν κατατεθεί εξολοκλήρου ή εν μέρει από άλλα πρόσωπα σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στο όνομά του, με τη συγκατάθεση της αρχής επιμέλειας και φροντίδας και των γονέων (θετών γονέων) ή του φροντιστή.

Η συγκατάθεση για την εκτέλεση συναλλαγής από ανήλικο πρέπει να λαμβάνεται από τους γονείς (θετούς γονείς), τον φροντιστή ή την αρχή επιμέλειας και φροντίδας σύμφωνα με τον νόμο.

Εάν υπάρχουν επαρκείς λόγοι, το δικαστήριο μπορεί να περιορίσει το δικαίωμα ανήλικου να διαθέτει με ανεξάρτητο τρόπο τις αποδοχές, τις υποτροφίες ή άλλα εισοδήματά του ή να του στερήσει το δικαίωμα αυτό, εάν οι γονείς (θετοί γονείς), ο φροντιστής ή η αρχή επιμέλειας και φροντίδας υποβάλουν σχετικό αίτημα.

Το δικαστήριο ανακαλεί την απόφασή του να περιορίσει το εν λόγω δικαίωμα του ανήλικου ή να του το στερήσει, εάν δεν συντρέχουν πλέον οι περιστάσεις που οδήγησαν στην απόφαση.

Η διαδικασία περιορισμού της δικαιοπρακτικής ικανότητας ανήλικου προβλέπεται στον κώδικα πολιτικής δικονομίας της Ουκρανίας.

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 35 του αστικού κώδικα, πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα μπορεί να χορηγηθεί σε πρόσωπο που έχει συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του και εργάζεται με σύμβαση εργασίας, καθώς και σε ανήλικο που έχει καταχωριστεί για τον σκοπό αυτόν ως μητέρα ή πατέρα παιδιού.

Πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα χορηγείται με απόφαση της αρχής επιμέλειας και φροντίδας κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου με τη γραπτή συγκατάθεση των γονέων (θετών γονέων) ή του φροντιστή, αλλά, ελλείψει τέτοιας συναίνεσης, η πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα μπορεί να χορηγηθεί με δικαστική απόφαση.

Πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα μπορεί να χορηγηθεί σε πρόσωπο που έχει συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του και επιθυμεί να ασκήσει επιχειρηματική δραστηριότητα.

Εάν παρασχεθεί γραπτή συγκατάθεση από τους γονείς (θετούς γονείς), τον φροντιστή ή την αρχή επιμέλειας και φροντίδας, το πρόσωπο αυτό μπορεί να καταχωριστεί ως επιχειρηματίας. Στην περίπτωση αυτή, το πρόσωπο αποκτά πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα από τη στιγμή της καταχώρισής του στο δημόσιο ως επιχειρηματία.

Η πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα που χορηγείται σε ένα πρόσωπο καλύπτει όλα τα ατομικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας ή παύσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του προσώπου, διατηρείται η πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα που του έχει χορηγηθεί.

Όσον αφορά τον καθορισμό του τόπου διαμονής, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 313 του αστικού κώδικα, πρόσωπο που έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του έχει το δικαίωμα ελεύθερης ανεξάρτητης κυκλοφορίας εντός της επικράτειας της Ουκρανίας και επιλογής του τόπου διαμονής του.

Πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του έχει το δικαίωμα να κυκλοφορεί εντός της επικράτειας της Ουκρανίας μόνο με τη συγκατάθεση των γονέων (θετών γονέων) ή κηδεμόνων, συνοδευόμενο από αυτούς ή από πρόσωπα εξουσιοδοτημένα από αυτούς.

Πρόσωπο που είναι πολίτης της Ουκρανίας έχει το δικαίωμα να επιστρέφει απρόσκοπτα στην Ουκρανία.

Πρόσωπο που έχει συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του έχει το δικαίωμα να ταξιδεύει ανεξάρτητα εκτός Ουκρανίας.

Πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του έχει το δικαίωμα να ταξιδεύει εκτός της Ουκρανίας μόνο με τη συγκατάθεση των γονέων (θετών γονέων) ή κηδεμόνων, συνοδευόμενο από αυτούς ή συνοδευόμενο από πρόσωπα εξουσιοδοτημένα από αυτούς, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που προβλέπονται στον νόμο.

Σύμφωνα με το δεύτερο μέρος του άρθρου 29 του αστικού κώδικα, πρόσωπο που έχει συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του είναι ελεύθερο να επιλέξει τον τόπο διαμονής του, με την επιφύλαξη των περιορισμών που προβλέπονται στον νόμο.

Το τρίτο μέρος του άρθρου 160 του οικογενειακού κώδικα περιλαμβάνει παρόμοιες διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες, εάν οι γονείς ζουν χωριστά, παιδί το οποίο έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του καθορίζει τον τόπο διαμονής του.

Δικαιώματα των παιδιών

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του ουκρανικού νόμου «Περί της προστασίας της παιδικής ηλικίας» (στο εξής: νόμος), ως παιδί νοείται πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών (ενηλικίωση) εάν, σύμφωνα με το εφαρμοστέο σε αυτό δίκαιο, δεν αποκτά δικαιώματα ενήλικου προσώπου νωρίτερα.

Η διασφάλιση του ύψιστου συμφέροντος του παιδιού περιλαμβάνει την ανάληψη δράσης και τη λήψη αποφάσεων που αποσκοπούν στην κάλυψη των ατομικών αναγκών του παιδιού ανάλογα με την ηλικία, το φύλο, την κατάσταση της υγείας του, τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του, τις εμπειρίες της ζωής του και την οικογενειακή, πολιτιστική και εθνοτική του καταγωγή και λαμβανομένης υπόψη της γνώμης του, εάν έχει φθάσει σε ηλικία και επίπεδο ανάπτυξης που του επιτρέπουν να την εκφράσει.

Ειδικότερα, το άρθρο 9 του νόμου ορίζει ότι κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να εκφράζει ελεύθερα την προσωπική του γνώμη, να διαμορφώνει τις απόψεις του, να αναπτύσσει τη δική του κοινωνική δραστηριότητα και να λαμβάνει πληροφορίες κατάλληλες για την ηλικία του. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία αναζήτησης, λήψης, χρήσης, διάδοσης και διατήρησης πληροφοριών σε προφορική, γραπτή ή άλλη μορφή, μέσω έργων τέχνης, λογοτεχνίας, μέσων μαζικής ενημέρωσης, επικοινωνίας (υπολογιστής, τηλεφωνικό δίκτυο κ.λπ.) ή άλλων μέσων της επιλογής του. Παρέχεται πρόσβαση σε πληροφορίες και υλικό από διάφορες εθνικές και διεθνείς πηγές, ιδίως εκείνες που προάγουν την υγιή σωματική και ψυχική ανάπτυξη, καθώς και την κοινωνική, πνευματική και ηθική ευημερία.

Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να στείλουν στις κρατικές αρχές, σε φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεις, ιδρύματα, οργανισμούς, στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και στους υπαλλήλους τους, σχόλια και προτάσεις σχετικά με δραστηριότητες, δηλώσεις και αναφορές σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων και των έννομων συμφερόντων τους, καθώς και καταγγελίες σχετικά με την παραβίασή τους.

Ειδικότερα, το άρθρο 12 του νόμου προβλέπει ότι η ανατροφή εντός της οικογένειας αποτελεί την πρωταρχική βάση για την ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού. Κάθε γονέας είναι εξίσου υπεύθυνος για την ανατροφή, την εκπαίδευση και την ανάπτυξη του παιδιού. Οι γονείς ή τα πρόσωπα που ασκούν γονική εξουσία έχουν το δικαίωμα και την υποχρέωση να ανατρέφουν το παιδί, να μεριμνούν για την υγεία του, τη σωματική, πνευματική και ηθική του ανάπτυξη καθώς και την εκπαίδευσή του, να δημιουργούν κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη των φυσικών ικανοτήτων του, να σέβονται την αξιοπρέπεια του παιδιού και να το προετοιμάζουν για ανεξάρτητη ζωή και εργασία. Οι γονείς ή τα πρόσωπα που ασκούν γονική εξουσία ευθύνονται για την προσβολή των δικαιωμάτων και τον περιορισμό των έννομων συμφερόντων του παιδιού όσον αφορά την υγειονομική περίθαλψη, τη σωματική και πνευματική ανάπτυξη, την εκπαίδευση και τη μη εκπλήρωση και παράλειψη των γονικών υποχρεώσεών τους σύμφωνα με τον νόμο.

Εργασία

Όσον αφορά τα ζητήματα που αφορούν τη σύναψη σύμβασης εργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ουκρανικού νόμου «Περί της προστασίας της παιδικής ηλικίας», η

διαδικασία για τη χρήση της παιδικής εργασίας καθορίζεται από την εργατική νομοθεσία της Ουκρανίας.

Η ηλικία από την οποία ένα παιδί επιτρέπεται να εργαστεί είναι τα 16 έτη. Τα παιδιά που έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους μπορούν να απασχολούνται σε εργασία που δεν βλάπτει την υγεία και την εκπαίδευσή τους, με τη συγκατάθεση ενός εκ των γονέων ή προσώπου που ασκεί γονική εξουσία.

Για τα παιδιά ηλικίας κάτω των 16 ετών, οι ώρες εργασίας περιορίζονται ανάλογα με τις ανάγκες της ανάπτυξης και της επαγγελματικής τους κατάρτισης. Ο χρόνος που αφιερώνει το παιδί με τη συγκατάθεση του ιδιοκτήτη ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν φορέα για επαγγελματική κατάρτιση εντός του ωραρίου εργασίας που ορίζει ο νόμος θεωρείται χρόνος εργασίας.

Απαγορεύεται η συμμετοχή των παιδιών στις χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας, η συμμετοχή σε βαριές εργασίες και η εργασία σε επιβλαβείς ή επικίνδυνες συνθήκες εργασίας, καθώς και η υπόγεια εργασία ή η εργασία που υπερβαίνει το εκ του νόμου μειωμένο ωράριο εργασίας.

Τα παιδιά επιτρέπεται να εργάζονται μόνο κατόπιν προκαταρκτικής ιατρικής εξέτασης με γραπτή ιατρική γνωμάτευση ότι δεν υπάρχουν αντενδείξεις για τη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες εργασίας και έως ότου συμπληρώσουν το 21ο έτος της ηλικίας τους. Στη συνέχεια, υποβάλλονται σε υποχρεωτική προληπτική ιατρική εξέταση κάθε χρόνο.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του ουκρανικού νόμου «Περί της προστασίας της παιδικής ηλικίας», τα παιδιά που έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους έχουν το δικαίωμα να ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες και μπορούν να είναι μέλη συλλογικής γεωργικής επιχείρησης και μέλη αγροτικής (γεωργικής) εγκατάστασης σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται από τον νόμο.

Όσον αφορά τη σύναψη συμβάσεων εργασίας με ανηλίκους, θα πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα.

Το πρώτο μέρος του άρθρου 3 του κώδικα εργατικών νόμων της Ουκρανίας (στο εξής: εργατικός κώδικας) ορίζει ότι η εργατική νομοθεσία ρυθμίζει τις εργασιακές σχέσεις των εργαζομένων όλων των επιχειρήσεων, ιδρυμάτων και οργανισμών, ανεξάρτητα από τις μορφές ιδιοκτησίας, το είδος δραστηριότητας και τον βιομηχανικό κλάδο, καθώς και των προσώπων που εργάζονται βάσει ατομικής σύμβασης εργασίας.

Σύμφωνα με το σημείο 5 του πρώτου μέρους του άρθρου 24 του εργατικού κώδικα, η σύμβαση εργασίας συνάπτεται, κατά κανόνα, γραπτώς. Η συμμόρφωση με την απαίτηση έγγραφου τύπου είναι υποχρεωτική στην περίπτωση σύναψης σύμβασης εργασίας με ανήλικο (άρθρο 187 του εργατικού κώδικα).

Το άρθρο 187 του εργατικού κώδικα ορίζει ότι τα ανήλικα πρόσωπα, δηλαδή πρόσωπα που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, έχουν ίσα δικαιώματα με τους ενήλικες όσον αφορά τις εργασιακές σχέσεις αλλά, στους τομείς της προστασίας της απασχόλησης, του ωραρίου εργασίας, των αδειών και ορισμένων άλλων συνθηκών εργασίας, απολαύουν των πλεονεκτημάτων που προβλέπει η νομοθεσία της Ουκρανίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 188 του εργατικού κώδικα, δεν επιτρέπεται η απασχόληση προσώπων ηλικίας κάτω των 16 ετών.

Με τη συγκατάθεση ενός εκ των γονέων ή προσώπου που ασκεί γονική εξουσία, είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η απασχόληση προσώπων που έχουν συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας τους.

Για την προετοιμασία των νέων για παραγωγική εργασία, επιτρέπεται η απασχόληση σπουδαστών που φοιτούν σε ιδρύματα γενικής δευτεροβάθμιας, επαγγελματικής

(επαγγελματικής και τεχνικής), επαγγελματικής προπανεπιστημιακής ή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στα οποία και αποκτούν οποιαδήποτε μορφή πρωτοβάθμιας, βασικής δευτεροβάθμιας ή εξειδικευμένης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για την εκτέλεση ελαφράς εργασίας η οποία δεν βλάπτει την υγεία τους και δεν διαταράσσει την εκπαίδευσή τους, εκτός του χρόνου σπουδών τους μετά τη συμπλήρωση του 14ου έτους της ηλικίας τους, με τη συγκατάθεση ενός εκ των γονέων ή προσώπου που ασκεί γονική εξουσία.

Το πρώτο και το δεύτερο μέρος του άρθρου 190 και το άρθρο 192 του εργατικού κώδικα προβλέπουν ότι απαγορεύεται η απασχόληση προσώπων ηλικίας κάτω των 18 ετών σε βαριές εργασίες και σε εργασίες με επιβλαβείς ή επικίνδυνες συνθήκες εργασίας, καθώς και σε υπόγειες εργασίες.

Απαγορεύεται επίσης η απασχόληση προσώπων ηλικίας κάτω των 18 ετών για την ανύψωση και τη μετακίνηση αντικειμένων των οποίων το βάρος υπερβαίνει τα όρια που έχουν καθοριστεί γι' αυτά.

Απαγορεύεται επίσης η συμμετοχή εργαζομένων ηλικίας κάτω των 18 ετών σε νυχτερινή, υπερωριακή εργασία και εργασία το Σαββατοκύριακο.

Σύμφωνα με το άρθρο 199 του εργατικού κώδικα, οι γονείς, οι θετοί γονείς ή οι φροντιστές ανηλίκου προσώπου, καθώς και οι κρατικοί φορείς και οι υπάλληλοι που είναι επιφορτισμένοι με την εποπτεία και τον έλεγχο της συμμόρφωσης με την εργατική νομοθεσία, έχουν το δικαίωμα να απαιτήσουν τη λύση σύμβασης εργασίας με ανήλικο, συμπεριλαμβανομένης σύμβασης ορισμένου χρόνου, όταν η συνέχισή της απειλεί την υγεία του ανηλίκου ή παραβιάζει τα έννομα συμφέροντά του.

Υγειονομική περίθαλψη

Σύμφωνα με το δεύτερο μέρος του άρθρου 39 των αρχών της ουκρανικής νομοθεσίας για την υγειονομική περίθαλψη στην Ουκρανία (στο εξής: αρχές), ασθενής που έχει ενηλικιωθεί έχει το δικαίωμα να λαμβάνει αξιόπιστες και πλήρεις πληροφορίες σχετικά με την υγεία του, καθώς και το δικαίωμα να μελετά τα σχετικά ιατρικά έγγραφα που αφορούν την υγεία του.

Οι γονείς (θετοί γονείς), ο κηδεμόνας και ο φροντιστής έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του παιδιού ή του κηδεμονευόμενου.

Σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο μέρος του άρθρου 43 των αρχών, για τη χρήση διαγνωστικών, προληπτικών και θεραπευτικών μεθόδων απαιτείται η συγκατάθεση του ασθενούς κατόπιν ενημέρωσης σύμφωνα με το άρθρο 39 των εν λόγω αρχών.

Για την εκτέλεση ιατρικής πράξης απαιτείται η συναίνεση των νόμιμων εκπροσώπων των ασθενών ηλικίας κάτω των 14 ετών (ασθενείς τρυφερής ηλικίας) καθώς και των ασθενών που έχουν αναγνωριστεί ως ανίκανοι προς δικαιοπραξία σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τον νόμο.

Για την εκτέλεση ιατρικής πράξης απαιτείται η συγκατάθεση του ασθενούς ή του νόμιμου εκπροσώπου του, εκτός από τις περιπτώσεις όπου υπάρχουν ενδείξεις άμεσης απειλής για τη ζωή του ασθενούς και για αντικειμενικούς λόγους είναι αδύνατο να ληφθεί η συγκατάθεση για την εν λόγω πράξη από τον ίδιο τον ασθενή ή από τους νόμιμους εκπροσώπους του.

Νέες προληπτικές, διαγνωστικές ή θεραπευτικές μέθοδοι και φάρμακα που εξετάζονται σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, αλλά δεν έχουν ακόμη εγκριθεί για χρήση, καθώς και μη καταχωρισμένα φάρμακα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη θεραπεία ενός προσώπου μόνο με τη γραπτή συγκατάθεσή του. Οι μέθοδοι και τα μέσα που αναφέρονται ανωτέρω μπορούν να χρησιμοποιηθούν όσον αφορά πρόσωπο ηλικίας

κάτω των 14 ετών (παιδί μικρής ηλικίας) με τη γραπτή συγκατάθεση των γονέων του ή άλλων νόμιμων εκπροσώπων του· στην περίπτωση προσώπου ηλικίας 14 έως 18 ετών, μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τη γραπτή συγκατάθεσή του και τη γραπτή συγκατάθεση των γονέων του ή άλλων νόμιμων εκπροσώπων του· στην περίπτωση προσώπου του οποίου η δικαιοπρακτική ικανότητα είναι περιορισμένη, μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τη γραπτή συγκατάθεσή του και τη γραπτή συγκατάθεση των φροντιστών του· στην περίπτωση προσώπου που έχει αναγνωριστεί ως ανίκανο προς δικαιοπραξία σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος, μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τη γραπτή συγκατάθεση του νόμιμου εκπροσώπου του. Κατά τη λήψη της συγκατάθεσης για τη χρήση νέων μεθόδων πρόληψης, διάγνωσης, θεραπείας και νέων φαρμάκων που εξετάζονται σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία αλλά δεν έχουν εγκριθεί ακόμη για χρήση, καθώς και για τη χρήση μη καταχωρισμένων φαρμάκων, πρέπει να παρέχονται στο πρόσωπο και/ή στον νόμιμο εκπρόσωπό του πληροφορίες σχετικά με τους σκοπούς, τις μεθόδους, τις παρενέργειες, τον πιθανό κίνδυνο και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Η χρήση μη καταχωρισμένων φαρμάκων ή καταχωρισμένων φαρμάκων για θεραπεία ενός προσώπου για ενδείξεις που δεν προσδιορίζονται στις οδηγίες ιατρικής χρήσης ή στην περίληψη των χαρακτηριστικών προϊόντος του φαρμάκου, στο πλαίσιο προγραμμάτων διευρυμένης πρόσβασης των ασθενών σε μη καταχωρισμένα φάρμακα ή προγραμμάτων πρόσβασης συμμετεχόντων σε έρευνα (ασθενών) σε φάρμακο της έρευνας μετά την ολοκλήρωση της κλινικής έρευνας, επιτρέπεται μόνο αφού ληφθεί η γραπτή συγκατάθεσή του προσώπου. Στην περίπτωση προσώπου ηλικίας κάτω των 14 ετών (παιδί μικρής ηλικίας), τα συγκεκριμένα φάρμακα μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τη γραπτή συγκατάθεση των γονέων του (ενός εκ των γονέων) ή άλλων νόμιμων εκπροσώπων (ή νόμιμου εκπροσώπου)· στην περίπτωση προσώπου ηλικίας από 14 έως 18 ετών, μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τη γραπτή συγκατάθεσή του και με τη γραπτή συγκατάθεση των γονέων του (ενός εκ των γονέων) ή άλλων νόμιμων εκπροσώπων (ή νόμιμου εκπροσώπου)· στην περίπτωση προσώπου με περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τη γραπτή συγκατάθεσή του και τη γραπτή συγκατάθεση των φροντιστών (ή του φροντιστή) του· στην περίπτωση προσώπου που έχει αναγνωριστεί ως ανίκανο προς δικαιοπραξία σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος, μπορούν να χρησιμοποιηθούν με τη γραπτή συγκατάθεση του νόμιμου εκπροσώπου του. Κατά τη λήψη της συγκατάθεσης για τη χρήση των εν λόγω φαρμάκων, το πρόσωπο και/ή ο νόμιμος εκπρόσωπός του πρέπει να ενημερώνονται πλήρως σχετικά με τους στόχους, τις μεθόδους, τις παρενέργειες, τον πιθανό κίνδυνο και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της χρήσης των εν λόγω φαρμάκων, την ύπαρξη ή μη εναλλακτικών θεραπευτικών επιλογών (δεύτερο μέρος των άρθρων 44 και 44¹ των αρχών).

Σύμφωνα με το άρθρο 59 των αρχών, οι γονείς υποχρεούνται να μεριμνούν για την υγεία των παιδιών τους, τη σωματική και πνευματική τους ανάπτυξη και να διασφαλίζουν τη διατήρηση υγιεινού τρόπου ζωής. Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής και εάν προκληθεί σημαντική βλάβη στην υγεία του παιδιού, ο ένοχος μπορεί να στερηθεί τα γονικά του δικαιώματα σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η υγιής ανατροφή της νέας γενιάς με αρμονική σωματική και πνευματική ανάπτυξη, το κράτος εξασφαλίζει την ανάπτυξη ευρέος δικτύου παιδικών σταθμών, οικοτροφείων, κέντρων προαγωγής της υγείας, κατασκηνώσεων αναψυχής και άλλων ιδρυμάτων για παιδιά.

Στα παιδιά που ανατρέφονται σε ιδρύματα για παιδιά και φοιτούν σε σχολεία παρέχονται οι απαραίτητες συνθήκες για τη διατήρηση και την ενίσχυση της εκπαίδευσης σε θέματα υγείας και υγιεινής. Οι συνθήκες όσον αφορά την εκπαίδευση και την εργασία

των μαθητών, καθώς και οι απαιτήσεις για το πλαίσιο στο οποίο διεξάγονται οι δραστηριότητες, καθορίζονται σε συμφωνία με τον κεντρικό εκτελεστικό φορέα, ο οποίος επιβλέπει τη διαμόρφωση της κρατικής πολιτικής στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης.

Εκπαίδευση

Το πρώτο έως και το τρίτο μέρος του άρθρου 55 του νόμου της Ουκρανίας «Περί εκπαίδευσης» ορίζουν ότι η ανατροφή εντός της οικογένειας αποτελεί την πρωταρχική βάση για την ανάπτυξη του παιδιού ως ατόμου. Οι γονείς έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις όσον αφορά την εκπαίδευση και την ανάπτυξη του παιδιού.

Οι γονείς παιδιών που φοιτούν έχουν το δικαίωμα:

να προστατεύουν τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα των παιδιών που φοιτούν, σύμφωνα με τη νομοθεσία·

να επικοινωνούν με εκπαιδευτικά ιδρύματα και φορείς διαχείρισης της εκπαίδευσης όσον αφορά εκπαιδευτικά ζητήματα·

να επιλέγουν εκπαιδευτικό ίδρυμα και εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατάλληλου τύπου και μορφής για την εκπαίδευση των παιδιών·

να συμμετέχουν στη δημόσια αυτοδιοίκηση εκπαιδευτικού ιδρύματος, και ειδικότερα να εκλέγουν τα δημόσια όργανα αυτοδιοίκησής του και να εκλέγονται σε αυτά·

να λαμβάνουν εκ των προτέρων πληροφορίες σχετικά με όλες τις προγραμματισμένες και μη προγραμματισμένες παιδαγωγικές, ψυχολογικές, ιατρικές, κοινωνιολογικές δραστηριότητες, έρευνες, εξετάσεις και παιδαγωγικά πειράματα στο εκπαιδευτικό ίδρυμα και να δίνουν τη συγκατάθεσή τους για τη συμμετοχή του παιδιού σε αυτά·

να συμμετέχουν στην προετοιμασία ατομικού προγράμματος ανάπτυξης του παιδιού και/ή ατομικού προγράμματος σπουδών·

να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες του εκπαιδευτικού ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένης της παροχής κοινωνικών και ψυχολογικών-παιδαγωγικών υπηρεσιών για άτομα που έχουν υποστεί εκφοβισμό (παρενόχληση), υπήρξαν μάρτυρες του περιστατικού εκφοβισμού ή το έχουν διαπράξει τα ίδια, τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα των παιδιών τους (παιδιά των οποίων είναι νόμιμοι εκπρόσωποι) και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της ποιότητας της εκπαίδευσης στο εκπαιδευτικό ίδρυμα και στις εκπαιδευτικές του δραστηριότητες·

να υποβάλλουν αναφορά στη διοίκηση ή στον ιδρυτή του εκπαιδευτικού ιδρύματος σχετικά με περιπτώσεις εκφοβισμού (παρενόχλησης) παιδιού ή οποιουδήποτε άλλου συμμετέχοντος στην εκπαιδευτική διαδικασία·

να αιτούνται πλήρη και αμερόληπτη διερεύνηση υποθέσεων εκφοβισμού (παρενόχλησης) παιδιού ή οποιουδήποτε άλλου συμμετέχοντος στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Οι γονείς παιδιών που φοιτούν έχουν την υποχρέωση:

να προάγουν στα παιδιά τον σεβασμό της αξιοπρέπειας, των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των έννομων συμφερόντων του ατόμου, των νόμων και των προτύπων δεοντολογίας, και την υπεύθυνη στάση έναντι της υγείας του ατόμου, της υγείας των άλλων και του περιβάλλοντος·

να διευκολύνουν τη συμμετοχή του παιδιού στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και την επίτευξη από το παιδί των μαθησιακών αποτελεσμάτων που προβλέπει το πρόγραμμα·

να σέβονται την αξιοπρέπεια, τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τα έννομα συμφέροντα του παιδιού και άλλων συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία·

να μεριμνούν για τη σωματική και ψυχική υγεία του παιδιού, να προάγουν την ανάπτυξη των ικανοτήτων του, να εμφυσούν δεξιότητες υγιεινού τρόπου ζωής·

να εμφυσούν στο παιδί νοοτροπία διαλόγου και διαβίωσης σε συνθήκες αμοιβαίας κατανόησης, ειρήνης και αρμονίας μεταξύ όλων των λαών, εθνοτικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων, εκπροσώπων διαφορετικών πολιτικών και θρησκευτικών απόψεων και πολιτιστικών παραδόσεων, ατόμων διαφορετικής κοινωνικής προέλευσης, οικογενειακής και περιουσιακής κατάστασης·

με καθοδήγηση και με προσωπικό παράδειγμα, να εδραιώνουν τον σεβασμό της δημόσιας ηθικής και των δημόσιων αξιών, ιδίως της αλήθειας, της δικαιοσύνης, του πατριωτισμού, του ανθρωπισμού, της ανεκτικότητας και της σκληρής εργασίας·

να ευαισθητοποιούν τα παιδιά σχετικά με την ανάγκη συμμόρφωσης με το Σύνταγμα και τους νόμους της Ουκρανίας, και την ανάγκη προστασίας της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας·

να εμφυσούν στο παιδί σεβασμό για τη γλώσσα και τα σύμβολα του ουκρανικού κράτους, τις εθνικές, ιστορικές και πολιτιστικές αξίες της Ουκρανίας, καθώς και στάση σεβασμού έναντι της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Ουκρανίας·

να συμμορφώνονται με το καταστατικό και τους εσωτερικούς κανόνες του εκπαιδευτικού ιδρύματος και με τους όρους της συμφωνίας για την παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών (εάν υπάρχει)·

να συνδράμουν τη διοίκηση του εκπαιδευτικού ιδρύματος στη διερεύνηση υποθέσεων εκφοβισμού (παρενόχληση)·

να εφαρμόζουν τις αποφάσεις και τις συστάσεις της επιτροπής διερεύνησης υποθέσεων εκφοβισμού (παρενόχλησης) στο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Όσον αφορά την εγγραφή προσώπου σε επαγγελματικό (επαγγελματικό και τεχνικό) εκπαιδευτικό ίδρυμα, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι, σύμφωνα με το σημείο 3.1 των πρότυπων κανόνων για την εισαγωγή σε επαγγελματικά (επαγγελματικά και τεχνικά) εκπαιδευτικά ιδρύματα της Ουκρανίας, οι οποίοι εγκρίθηκαν με την απόφαση αριθ. 499 του Υπουργείου Παιδείας και Επιστημών της 14ης Μαΐου 2013 (που καταχωρίστηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ουκρανίας στις 29 Μαΐου 2013 με τον αριθμό 823/23355), οι υποψήφιοι υποβάλλουν προσωπική αίτηση για την εισαγωγή τους σε επαγγελματικό (επαγγελματικό και τεχνικό) εκπαιδευτικό ίδρυμα, αναφέροντας το επιλεγμένο επάγγελμα (ειδικότητα), τη μορφή εκπαίδευσης, τον τόπο διαμονής κ.λπ.

Όσον αφορά την ερώτηση 2, «Υπάρχουν ειδικοί κανόνες που απαιτούν τη συγκατάθεση παιδιού ηλικίας κάτω των 14 ετών για την εγκυρότητα ορισμένων αποφάσεων ή συναλλαγών των γονέων; Ειδικότερα, δεδομένου ότι το άρθρο 160 του οικογενειακού κώδικα απαιτεί την κοινή συναίνεση του παιδιού και των γονέων, εάν το παιδί είναι μεταξύ 10 και 14 ετών για θέματα παραμονής και διαμονής, ποιες είναι οι συνέπειες και οι διαδικασίες σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ παιδιού και γονέων;»

Σύμφωνα με το άρθρο 171 του οικογενειακού κώδικα, το παιδί έχει το δικαίωμα να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη του από τους γονείς, από άλλα μέλη της οικογένειάς του και από υπαλλήλους, για ζητήματα που το αφορούν προσωπικά, καθώς και για οικογενειακά ζητήματα.

Η γνώμη παιδιού που είναι σε θέση να την εκφράσει πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την επίλυση διαφοράς μεταξύ των γονέων του και άλλων προσώπων όσον αφορά την ανατροφή και τον τόπο διαμονής του, μεταξύ άλλων κατά την επίλυση διαφορών που αφορούν τη στέρηση των γονικών δικαιωμάτων, την ανανέωση των γονικών δικαιωμάτων και διαφορών σχετικά με τη διαχείριση της περιουσίας του.

Το δικαστήριο έχει το δικαίωμα να εκδώσει απόφαση αντίθετη προς τη γνώμη του παιδιού, εάν αυτό είναι προς το συμφέρον του παιδιού.

Όσον αφορά την ερώτηση 3, «Σε περίπτωση που οι δύο γονείς ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα —αντιλαμβανόμαστε ότι πρόκειται για συνήθη περίπτωση στην Ουκρανία, ανεξάρτητα από την οικογενειακή κατάσταση των γονέων— υπάρχουν αποφάσεις ή συναλλαγές στις οποίες μπορεί να προβεί μόνος ο ένας γονέας (χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση ή χωρίς να ισχύει δικαίωμα αρνησικυρίας του άλλου γονέα); Υφίσταται τεκμήριο της συγκατάθεσης του άλλου γονέα;»

Οι γονείς είναι οι νόμιμοι εκπρόσωποι των μικρών και ανήλικων παιδιών τους (πρώτο μέρος του άρθρου 242 του αστικού κώδικα).

Η νόμιμη εκπροσώπηση από τους γονείς βασίζεται στο θετικό νομικό γεγονός ότι τα παιδιά προέρχονται από τους γονείς. Ταυτόχρονα, η νόμιμη εκπροσώπηση παρέχει στους γονείς το πλήρες φάσμα των δικαιωμάτων και των ευθυνών όσον αφορά το παιδί, μεταξύ άλλων υπό την έννοια της επιμέλειας (φροντίδας) για πράξεις που αφορούν το παιδί.

Σύμφωνα με το άρθρο 121 του οικογενειακού κώδικα, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της μητέρας, του πατέρα και του παιδιού βασίζονται στο γεγονός ότι το παιδί προέρχεται από τους γονείς, όπως πιστοποιείται από τον φορέα δημόσιας καταχώρισης πράξεων προσωπικής κατάστασης με τον τρόπο που καθορίζεται στα άρθρα 122 και 125 του οικογενειακού κώδικα.

Σύμφωνα με το άρθρο 141 του οικογενειακού κώδικα, η μητέρα και ο πατέρας έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις έναντι του παιδιού, ανεξάρτητα από το αν έχει τελεστεί γάμος μεταξύ τους.

Το αν οι γονείς είναι διαζευγμένοι ή ζουν χωριστά από το παιδί δεν επηρεάζει το πεδίο εφαρμογής των δικαιωμάτων τους και δεν τους απαλλάσσει από τις υποχρεώσεις τους έναντι του παιδιού, εκτός από την περίπτωση που προβλέπεται στο πέμπτο μέρος του άρθρου 157 του οικογενειακού κώδικα.

Το άρθρο 157 του οικογενειακού κώδικα ορίζει ότι το ζήτημα της ανατροφής του παιδιού επιλύεται από κοινού από τους γονείς, εκτός από την περίπτωση που προβλέπεται στο πέμπτο μέρος του εν λόγω άρθρου.

Ο γονέας που ζει χωριστά από το παιδί υποχρεούται να συμμετέχει στην ανατροφή του και έχει το δικαίωμα να διατηρεί σχέση μαζί του διά ζώσης. Ο γονέας με τον οποίο ζει το παιδί δεν έχει το δικαίωμα να εμποδίζει τον γονέα που ζει χωριστά να διατηρεί σχέση με το παιδί και να συμμετέχει στην ανατροφή του, εάν η διατήρηση της σχέσης αυτής δεν επηρεάζει τη φυσιολογική ανάπτυξη του παιδιού.

Οι γονείς έχουν το δικαίωμα να συνάπτουν συμφωνία όσον αφορά την άσκηση των γονικών δικαιωμάτων και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του γονέα που ζει χωριστά από το παιδί. Η συμφωνία συνάπτεται γραπτώς και πρέπει να επικυρώνεται από συμβολαιογράφο.

Εάν ο γονέας που ζει με το παιδί δεν τηρεί τη συμφωνία, υποχρεούται να αποκαταστήσει την υλική και ηθική βλάβη που προκαλείται στον άλλο γονέα.

Ο γονέας με τον οποίο διαμένει το παιδί βάσει δικαστικής απόφασης ή επιβεβαίωσης κατόπιν γνωμοδότησης της αρχής επιμέλειας και φροντίδας —εκτός αν ο εν λόγω γονέας υπόκειται σε μέτρα εκτέλεσης που σχετίζονται με την απόφαση για τον καθορισμό επισκέψεων με το παιδί και για την άρση των εμποδίων στις επισκέψεις με το παιδί— αποφασίζει ανεξάρτητα σχετικά με το ζήτημα της προσωρινής μετακίνησης εκτός Ουκρανίας για περίοδο που δεν υπερβαίνει τον έναν μήνα, με σκοπό τη θεραπεία, την εκπαίδευση, τη συμμετοχή του παιδιού σε παιδικούς διαγωνισμούς, φεστιβάλ,

επιστημονικές εκθέσεις, μαθητικές Ολυμπιάδες και μαθητικούς διαγωνισμούς, περιβαλλοντικές, τεχνικές, καλλιτεχνικές, τουριστικές, ερευνητικές ή αθλητικές εκδηλώσεις, την ανάπαυση και αποθεραπεία του παιδιού στο εξωτερικό, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο οργανωμένης ομάδας παιδιών, και, εάν γνωρίζει τον τόπο διαμονής του άλλου γονέα ο οποίος δεν αποφεύγει και εκπληρώνει δεόντως τα γονικά του καθήκοντα, τον ενημερώνει με συστημένη επιστολή σχετικά με την προσωρινή αναχώρηση του παιδιού εκτός των συνόρων της Ουκρανίας, τον σκοπό της αναχώρησης, τη χώρα προορισμού και την αντίστοιχη χρονική περίοδο παραμονής στο κράτος αυτό.

Ο γονέας με τον οποίο διαμένει το παιδί βάσει δικαστικής απόφασης ή επιβεβαίωσης κατόπιν γνωμοδότησης της αρχής επιμέλειας και φροντίδας, αποφασίζει ανεξάρτητα σχετικά με το ζήτημα της προσωρινής μετακίνησης εκτός Ουκρανίας για περίοδο ενός μηνός ή για μεγαλύτερη χρονική περίοδο, με σκοπό τη θεραπεία, την εκπαίδευση, τη συμμετοχή του παιδιού σε παιδικούς διαγωνισμούς, φεστιβάλ, επιστημονικές εκθέσεις, μαθητικές Ολυμπιάδες και μαθητικούς διαγωνισμούς, περιβαλλοντικές, τεχνικές, καλλιτεχνικές, τουριστικές, ερευνητικές ή αθλητικές εκδηλώσεις, την ανάπαυση και την αποθεραπεία του παιδιού στο εξωτερικό, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο οργανωμένης ομάδας παιδιών, αν:

1) υπάρχουν καθυστερούμενες οφειλές διατροφής παιδιού, το συνολικό ποσό των οποίων υπερβαίνει το ποσό των αντίστοιχων οφειλών για τέσσερις μήνες, οι οποίες βεβαιώνονται με πιστοποιητικό για την ύπαρξη καθυστερούμενων οφειλών διατροφής παιδιού·

2) υπάρχουν καθυστερούμενες οφειλές διατροφής παιδιού, οι οποίες βεβαιώνονται με πιστοποιητικό για την ύπαρξη καθυστερούμενων οφειλών διατροφής παιδιού, το συνολικό ποσό των οποίων υπερβαίνει το άθροισμα των αντίστοιχων οφειλών για τρεις μήνες, εάν η διατροφή του παιδιού καταβάλλεται για παιδί με αναπηρία, παιδί που πάσχει από σοβαρή περιγεννητική βλάβη του νευρικού συστήματος, σοβαρή συγγενή αναπτυξιακή αναπηρία, σπάνια ορφανή νόσο, ογκολογική, ογκοαιματολογική πάθηση, εγκεφαλική παράλυση, σοβαρή ψυχική διαταραχή, διαβήτη τύπου Ι (ινσουλινοεξαρτώμενο), οξεία ή χρόνια νεφρική νόσο σταδίου 4, ή για παιδί που έχει υποστεί σοβαρό τραυματισμό ή χρειάζεται μεταμόσχευση οργάνου, χρειάζεται παρηγορητική αγωγή, όπως επιβεβαιώνεται από έγγραφο που εκδίδεται από την ιατρική συμβουλευτική επιτροπή του θεραπευτικού ιδρύματος με τον τρόπο και τη μορφή που έχει καθορίσει το κεντρικό εκτελεστικό όργανο που διαμορφώνει και εφαρμόζει την κρατική πολιτική στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης.

Ο γονέας ο οποίος ζει χωριστά από το παιδί, εάν δεν αποφεύγει και εκπληρώνει δεόντως τα γονικά του καθήκοντα και δεν έχει καθυστερούμενες οφειλές διατροφής παιδιού αποστέλλει συστημένη επιστολή με ειδοποίηση παράδοσης στον γονέα με τον οποίο ζει το παιδί, ζητώντας τη συγκατάθεσή του για τη μετακίνηση του παιδιού εκτός Ουκρανίας, με σκοπό τη θεραπεία, την εκπαίδευση, τη συμμετοχή του παιδιού σε παιδικούς διαγωνισμούς, φεστιβάλ, επιστημονικές εκθέσεις, μαθητικές Ολυμπιάδες και μαθητικούς διαγωνισμούς, περιβαλλοντικές, τεχνικές, καλλιτεχνικές, τουριστικές, ερευνητικές ή αθλητικές εκδηλώσεις ή με σκοπό την ανάπαυση και την αποθεραπεία του παιδιού στο εξωτερικό, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο οργανωμένης ομάδας παιδιών.

Αν ο γονέας με τον οποίο ζει το παιδί δεν παράσχει επικυρωμένη συμβολαιογραφική συγκατάθεση για τη μετακίνηση του παιδιού στο εξωτερικό για τον προσδιορισμένο σκοπό, εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της παράδοσης της συστημένης επιστολής, ο γονέας που ζει χωριστά από το παιδί, αν δεν έχει καθυστερούμενες οφειλές διατροφής παιδιού, έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το

δικαστήριο άδεια για τη μετακίνηση του παιδιού στο εξωτερικό χωρίς τη συγκατάθεση του άλλου γονέα.

Η βεβαίωση για καθυστερούμενες οφειλές διατροφής παιδιού εκδίδεται από κρατικό εκτελεστικό φορέα ή ιδιωτικό εκτελεστικό φορέα σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος.

Σύμφωνα με τα μέρη έξι και επτά του άρθρου 177 του οικογενειακού κώδικα, όταν ένας από τους γονείς προβαίνει σε συναλλαγή που αφορά την περιουσία μικρού παιδιού, θεωρείται ότι ενεργεί με τη συγκατάθεση του άλλου γονέα. Ο δεύτερος γονέας έχει το δικαίωμα να προσφύγει στο δικαστήριο ζητώντας να κηρυχθεί άκυρη η συναλλαγή που συνάφθηκε χωρίς τη συγκατάθεσή του, εάν η συναλλαγή αυτή υπερβαίνει τα όρια των μικρών καθημερινών συναλλαγών.

Για να προβεί ο ένας γονέας σε συναλλαγή που αφορά οχήματα και ακίνητα που ανήκουν σε μικρό παιδί απαιτείται η γραπτή και επικυρωμένη από συμβολαιογράφο συγκατάθεση του έτερου γονέα.

Εάν γονέας που ζει χωριστά από το παιδί για τουλάχιστον έξι μήνες, δεν συμμετέχει στην ανατροφή του παιδιού και δεν συντηρεί το παιδί ή εάν ο τόπος διαμονής του είναι άγνωστος, οι συναλλαγές που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο του εν λόγω μέρους μπορούν να πραγματοποιούνται χωρίς τη συγκατάθεσή του.

Οι γονείς αποφασίζουν από κοινού για το ζήτημα της διαχείρισης της περιουσίας του παιδιού, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε συμφωνία που συνάπτουν μεταξύ τους. Διαφορές που ανακύπτουν μεταξύ γονέων σχετικά με τη διαχείριση της περιουσίας του παιδιού επιλύονται από την αρχή επιμέλειας και φροντίδας ή από το δικαστήριο.

Όσον αφορά την ερώτηση 4, «Σε περίπτωση που το παιδί συνοδεύεται από τη μητέρα του και ο πατέρας παρέμεινε στην Ουκρανία, υπηρετώντας την υπεράσπιση της χώρας, υπάρχουν κανόνες στο ουκρανικό οικογενειακό δίκαιο για την περίπτωση που ο πατέρας δεν είναι διαθέσιμος για επείγουσες αποφάσεις (έλλειψη επικοινωνίας, αιχμάλωτος πολέμου ή άλλο) όσον αφορά την αναστολή του δικαιώματος γονικής μέριμνας; Εάν ναι, περιγράψτε τη διαδικασία για την έναρξη και τη λήξη της εν λόγω αναστολής».

Η απάντηση σε αυτήν την ερώτηση καλύπτεται από την απάντηση στην ερώτηση 3.

Ταυτόχρονα, επισημαίνεται ότι η νομοθεσία της Ουκρανίας δεν προβλέπει διαδικασία «αναστολής των γονικών δικαιωμάτων». Η συμμετοχή του πατέρα ή της μητέρας του παιδιού στην άμυνα του κράτους δεν επηρεάζει το πεδίο εφαρμογής των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων όσον αφορά το παιδί.

Όσον αφορά το ερώτημα 5, «Σε περίπτωση που και οι δύο γονείς ζουν και δεν έχουν στερηθεί τη γονική μέριμνα, ποια δικαιώματα και υποχρεώσεις έχουν οι παππούδες και οι γιαγιάδες, οι ενήλικες αδελφές, οι ενήλικοι αδελφοί, η μητριά και ο πατριός εάν το παιδί ζει πλέον μαζί τους και όχι με τους γονείς;»

Σύμφωνα με το άρθρο 257 του οικογενειακού κώδικα, η γιαγιά και ο παππούς, καθώς και ο προπάππος και η προγιαγιά, έχουν το δικαίωμα να επικοινωνούν με τα εγγόνια και τα δισέγγονά τους και να συμμετέχουν στην ανατροφή τους.

Οι γονείς ή άλλα πρόσωπα με τα οποία το παιδί ζει δεν μπορούν να παρεμποδίσουν την γιαγιά και τον παππού καθώς και την προγιαγιά και τον προπάππου κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους όσον αφορά την ανατροφή των εγγονών και δισέγγονών τους.

Η γιαγιά και ο παππούς έχουν το δικαίωμα να προστατεύουν τα εγγόνια τους.

Η γιαγιά και ο παππούς έχουν το δικαίωμα να απευθυνθούν στην αρχή επιμέλειας και φροντίδας ή στο δικαστήριο με σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των εγγονών τους, τα οποία είναι μικρά παιδιά, ανήλικοι ή ενήλικες που δεν είναι σε θέση να εργαστούν, χωρίς να τους έχουν ανατεθεί ειδικές εξουσίες επ' αυτού. (Άρθρο 258 του οικογενειακού κώδικα).

Σύμφωνα με το άρθρο 265 του οικογενειακού κώδικα, η γιαγιά και ο παππούς συντηρούν τα νεαρά και ανήλικα εγγόνια τους εάν αυτά δεν έχουν μητέρα ή πατέρα ή εάν οι γονείς τους δεν είναι σε θέση, για βάσιμους λόγους, να τους παράσχουν κατάλληλη διατροφή, υπό την προϋπόθεση ότι η γιαγιά και ο παππούς μπορούν να παράσχουν υλική στήριξη.

Ταυτόχρονα, το άρθρο 259 του οικογενειακού κώδικα ορίζει ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται από τον νόμο για τους αδελφούς και τις αδελφές αναφέρονται στα αμφιθαλή (και ετεροθαλή) αδέλφια.

Οι αδελφοί και οι αδελφές, ιδίως όσοι ζουν χωριστά, έχουν το δικαίωμα να επικοινωνούν μεταξύ τους. Η μητέρα, ο πατέρας, η γιαγιά ή ο παππούς και άλλα πρόσωπα με τα οποία ζουν τα ανήλικα αδέλφια διευκολύνουν την επικοινωνία τους.

Οι ενήλικοι έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στην ανατροφή των ανήλικων αδελφών τους, ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής τους.

Εάν η μητριά ή ο πατριός ζει μαζί με νεαρό ή ανήλικο προγονό ή προγονή, έχει το δικαίωμα να συμμετέχει στην ανατροφή του/της. (Άρθρο 260 του οικογενειακού κώδικα).

Σύμφωνα με το άρθρο 262 του οικογενειακού κώδικα, η αδελφή, ο αδελφός, η μητριά και ο πατριός έχουν το δικαίωμα να προστατεύουν οι ίδιοι τους αδελφούς, τις αδελφές, τους προγονούς και τις προγονές τους που είναι μικρά παιδιά, ανήλικοι ή ενήλικοι που δεν είναι σε θέση να εργαστούν.

Η αδελφή, ο αδελφός, η μητριά και ο πατριός έχουν το δικαίωμα να απευθυνθούν στην αρχή επιμέλειας και φροντίδας ή στο δικαστήριο με σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των αδελφών και των προγονών, τα οποία είναι μικρά παιδιά, ανήλικοι ή ενήλικες που δεν είναι σε θέση να εργαστούν, χωρίς να τους έχουν ανατεθεί ειδικές εξουσίες επ' αυτού.

Σύμφωνα με το άρθρο 267 του οικογενειακού κώδικα, οι ενήλικοι αδελφοί και αδελφές συντηρούν αδελφούς και αδελφές οι οποίοι είναι μικρά παιδιά ή ανήλικοι που χρειάζονται υλική στήριξη και δεν έχουν γονείς ή σύζυγο, ή εάν τα εν λόγω πρόσωπα, για βάσιμους λόγους, δεν μπορούν να τους εξασφαλίσουν επαρκή διατροφή, υπό την προϋπόθεση ότι οι ενήλικοι αδελφοί και αδελφές είναι σε θέση να παράσχουν υλική στήριξη.

Οι ενήλικοι αδελφοί και αδελφές συντηρούν ενήλικους αδελφούς και αδελφές που δεν είναι σε θέση να εργαστούν και χρειάζονται υλική στήριξη και δεν έχουν σύζυγο, ενήλικη κόρη ή γιο, υπό την προϋπόθεση ότι οι ενήλικοι αδελφοί και αδελφές είναι σε θέση να παράσχουν υλική στήριξη.

Σύμφωνα με το άρθρο 268 του οικογενειακού κώδικα, η μητριά ή ο πατριός συντηρεί νεαρή ή ανήλικη προγονή ή προγονό που ζει μαζί του/της, εάν ο προγονός ή η προγονή δεν έχει μητέρα, πατέρα, γιαγιά, παππού, ενήλικους αδελφούς ή αδελφές ή εάν τα εν λόγω πρόσωπα, για βάσιμους λόγους, δεν μπορούν να του/της εξασφαλίσουν επαρκή διατροφή, υπό την προϋπόθεση ότι η μητριά ή ο πατριός είναι σε θέση να παράσχει υλική στήριξη.

Το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει μητριά ή πατριό από την ευθύνη για τη συντήρηση της προγονής ή του προγονού ή να περιορίσει την ευθύνη αυτή σε ορισμένο

χρονικό διάστημα, ιδίως εάν η προγονή ή ο προγονός ζει με τη μητέρα ή τον πατέρα του/της για μικρό χρονικό διάστημα ή εάν υπάρχει κακή συμπεριφορά της μητέρας ή του πατέρα του παιδιού στις συζυγικές σχέσεις.

Όσον αφορά το ερώτημα 6, «Σε περίπτωση θανάτου των γονέων ή στέρησης της γονικής μέριμνας, ποια δικαιώματα και υποχρεώσεις έχουν οι παππούδες και οι γιαγιάδες, οι ενήλικες αδελφές, οι ενήλικοι αδελφοί και η μητριά και ο πατριός, εάν το παιδί ζει πλέον μαζί τους και όχι με τους γονείς;».

Η απάντηση σε αυτήν την ερώτηση καλύπτεται από την απάντηση στην ερώτηση 5.

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 243 του οικογενειακού κώδικα, προβλέπονται επιμέλεια και φροντίδα για ορφανά και παιδιά που έχουν στερηθεί τη γονική φροντίδα.

Για τα παιδιά ηλικίας κάτω των 14 ετών προβλέπεται επιμέλεια, ενώ για τα παιδιά ηλικίας 14 έως 18 ετών προβλέπεται φροντίδα.

Η επιμέλεια και η φροντίδα ρυθμίζονται από την αρχή επιμέλειας και φροντίδας και από τα δικαστήρια, στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον αστικό κώδικα της Ουκρανίας.

Οι κηδεμόνες και οι φροντιστές διορίζονται κυρίως μεταξύ προσώπων που έχουν οικογενειακή σχέση με τον κηδεμονευόμενο, λαμβανομένης υπόψη της προσωπικής σχέσης μεταξύ τους και της ικανότητας του προσώπου να ασκεί τις υποχρεώσεις κηδεμόνα ή φροντιστή.

Κατά τον διορισμό κηδεμόνα για μικρό παιδί ή φροντιστή για ανήλικο, λαμβάνονται υπόψη οι επιθυμίες του κηδεμονευόμενου (τέταρτο μέρος του άρθρου 63 του αστικού κώδικα).

Όσον αφορά το ερώτημα 7, «Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των προαναφερόμενων προσώπων απαιτούν οποιαδήποτε απόφαση από αρχή ή δικαστήριο ή εφαρμόζονται αυτοδικαίως;»

Η απάντηση σε αυτήν την ερώτηση καλύπτεται από τις απαντήσεις στις ερωτήσεις 6–7.

Όσον αφορά την ερώτηση 8, «Στην περίπτωση που ένα παιδί ζούσε με τους γονείς του και εισέρχεται τώρα σε χώρα της ΕΕ συνοδευόμενο από παππού, γιαγιά, ενήλικη αδελφή ή ενήλικο αδελφό ή μόνο από μητριά ή πατριό, με την άδεια και των δύο γονέων, μπορεί να θεωρηθεί ότι τα πρόσωπα αυτά έχουν το δικαίωμα νόμιμης εκπροσώπησης του παιδιού σε όλα τα θέματα που ανακύπτουν στο εξωτερικό ή χρειάζονται ειδικό πιστοποιητικό ή πληρεξούσιο εκδοθέν από τους γονείς για ζητήματα γονικής μέριμνας; Στην περίπτωση που τα δικαιώματα επιμέλειας των εν λόγω προσώπων περιορίζονται από τον νόμο, μπορείτε να προσδιορίσετε τα όρια αυτά; Πότε απαιτείται η συγκατάθεση / σύμφωνη γνώμη των γονέων; Υπάρχουν απαιτήσεις όσον αφορά τη συγκατάθεση / σύμφωνη γνώμη (δηλ. απαιτήσεις σχετικά με έντυπα);»

Σύμφωνα με το δεύτερο μέρος του άρθρου 151 του οικογενειακού κώδικα, οι γονείς μπορούν να εμπλέκουν άλλα πρόσωπα στην ανατροφή του παιδιού και να αναθέτουν την ανατροφή του παιδιού σε φυσικά και νομικά πρόσωπα.

Η ανατροφή παιδιού από άλλα πρόσωπα δεν απαλλάσσει τους γονείς από την ευθύνη τους να το φροντίζουν. (πέμπτο μέρος του άρθρου 150 του οικογενειακού κώδικα).

Όσον αφορά το ερώτημα 9, «Υπάρχουν κανόνες στο ουκρανικό οικογενειακό δίκαιο σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις άλλων συγγενών έναντι των παιδιών (θείες, θείοι κ.λπ.), με εξαίρεση το δικαίωμα πρόσβασης ή επικοινωνίας με το παιδί;»

Ο οικογενειακός κώδικας της Ουκρανίας δεν ρυθμίζει τις οικογενειακές σχέσεις μεταξύ εξαδέλφων, θείων, ανιψιών ή άλλων συγγενών (τέταρτο μέρος του άρθρου 2 του οικογενειακού κώδικα).

Όσον αφορά την ερώτηση 10, «Ισχύουν όλα τα δικαιώματα και όλες οι υποχρεώσεις των εκπροσώπων του παιδιού για τους γονείς-παιδαγωγούς ορφανοτροφείων οικογενειακού τύπου, τους φροντιστές σε ανάδοχες οικογένειες, τους ανάδοχους γονείς και τους διοικητικούς υπαλλήλους ιδρύματος φροντίδας όσον αφορά ορφανά και παιδιά που έχουν στερηθεί τη γονική φροντίδα δυνάμει του νόμου, ή είναι απαραίτητη η έκδοση πιστοποιητικού, άδειας ή δικαστικής απόφασης; Μπορείτε να διευκρινίσετε τα όρια των δικαιωμάτων που τους χορηγούνται; Τι μπορούν να αποφασίσουν οι ίδιοι οι γονείς-παιδαγωγοί και οι φροντιστές σε ανάδοχες οικογένειες και τότε απαιτείται η εμπλοκή των γονέων;»

Σύμφωνα με το δεύτερο και το τέταρτο μέρος του άρθρου 256² του οικογενειακού κώδικα, οι ανάδοχοι γονείς φέρουν την ευθύνη για την ανατροφή και την ανάπτυξη των παιδιών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 150 του εν λόγω κώδικα.

Οι ανάδοχοι γονείς είναι οι νόμιμοι εκπρόσωποι των ανάδοχων παιδιών και ενεργούν, χωρίς να τους έχουν ανατεθεί ειδικές εξουσίες, ως κηδεμόνες ή φροντιστές.

Σύμφωνα με το άρθρο 256⁴ του οικογενειακού κώδικα, η απόφαση για τη δημιουργία ανάδοχης οικογένειας λαμβάνεται σε επίπεδο επαρχίας ή σε επίπεδο αστικού διαμερίσματος στους δήμους του Κιέβου και της Σεβαστούπολης, ή από την εκτελεστική επιτροπή του δημοτικού συμβουλίου (σε δήμους εθνικής σημασίας στην Αυτόνομη Δημοκρατία της Κριμαίας και σε δήμους περιφερειακής σημασίας) με τον τρόπο που ορίζεται από το υπουργικό συμβούλιο της Ουκρανίας.

Οι ανάδοχοι γονείς και ο φορέας που λαμβάνει την απόφαση για τη δημιουργία ανάδοχης οικογένειας συμφωνούν για την τοποθέτηση των παιδιών σε ανάδοχη οικογένεια βάσει τυποποιημένης συμφωνίας.

Ο φορέας που έλαβε την απόφαση για τη δημιουργία ανάδοχης οικογένειας είναι υποχρεωμένος να παρακολουθεί την εκπλήρωση από τους ανάδοχους γονείς των καθηκόντων τους όσον αφορά την ανατροφή και τη συντήρηση των παιδιών.

Ωστόσο, σύμφωνα με το δεύτερο και το τέταρτο μέρος του άρθρου 256⁶ του οικογενειακού κώδικα, οι γονείς-παιδαγωγοί φέρουν την ευθύνη για την ανατροφή και την ανάπτυξη των παιδιών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 150 του εν λόγω κώδικα.

Οι γονείς-παιδαγωγοί είναι οι νόμιμοι εκπρόσωποι των παιδιών και ενεργούν, χωρίς να τους έχουν ανατεθεί ειδικές εξουσίες, ως κηδεμόνες ή φροντιστές.

Σύμφωνα με το άρθρο 256⁸ του οικογενειακού κώδικα, η απόφαση για τη δημιουργία οικοτροφείου οικογενειακού τύπου λαμβάνεται σε επίπεδο επαρχίας ή σε επίπεδο αστικού διαμερίσματος στους δήμους του Κιέβου και της Σεβαστούπολης, ή από την εκτελεστική επιτροπή του δημοτικού συμβουλίου (σε δήμους εθνικής σημασίας στην Αυτόνομη Δημοκρατία της Κριμαίας και σε δήμους περιφερειακής σημασίας) με τον τρόπο που ορίζεται από το υπουργικό συμβούλιο της Ουκρανίας.

Οι γονείς-παιδαγωγοί και ο φορέας που έλαβε την απόφαση για τη δημιουργία οικοτροφείου οικογενειακού τύπου βάσει τυποποιημένης συμφωνίας, συνάπτουν συμφωνία σχετικά με την οργάνωση των δραστηριοτήτων οικοτροφείου οικογενειακού τύπου.

Ο φορέας που λαμβάνει την απόφαση για τη δημιουργία οικοτροφείου οικογενειακού τύπου είναι υποχρεωμένος να παρακολουθεί την εκπλήρωση από τους γονείς-παιδαγωγούς των καθηκόντων τους όσον αφορά την ανατροφή και τη συντήρηση των παιδιών.

Ωστόσο, εάν ένα παιδί ζει μόνιμα σε κέντρο παιδικής φροντίδας ή μονάδα υγείας, τα καθήκοντα του κηδεμόνα και του φροντιστή του παιδιού ασκούνται από τη διοίκηση των ιδρυμάτων αυτών. (Άρθρο 245 του οικογενειακού κώδικα).

Όσον αφορά την ερώτηση 11, «Η επίσημη μετάφραση του οικογενειακού κώδικα στην αγγλική γλώσσα που δημοσιεύεται στην αρχική σελίδα Verkhovna Rada χρησιμοποιεί τη “θετή οικογένεια” για τον όρο “нриємна сім’я”. Είναι ορθή η μετάφραση του όρου αυτού ως “ανάδοξη οικογένεια” και όχι ως “θετή οικογένεια”, δεδομένου ότι η υιοθεσία διέπεται από το κεφάλαιο 18 και όχι από το κεφάλαιο 20.1;»

Η εν λόγω μετάφραση δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση.

Η ορθή μετάφραση είναι «ανάδοξη οικογένεια» και όχι «θετή οικογένεια».

Σύμφωνα με την ουκρανική νομοθεσία, η «υιοθεσία» και η «ανάδοξη οικογένεια» είναι διαφορετικές μορφές τοποθέτησης ορφανών και παιδιών που έχουν στερηθεί τη γονική φροντίδα.

Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 207 του κεφαλαίου 18 «Υιοθεσία» του οικογενειακού κώδικα, υιοθεσία είναι η αποδοχή από τον υιοθετούντα, στην οικογένειά του, ενός προσώπου ως θυγατέρας ή υιού του, η οποία αποδοχή γίνεται βάσει δικαστικής απόφασης, εκτός από την περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 282 του οικογενειακού κώδικα.

Σε περίπτωση υιοθεσίας, τα προσωπικά και περιουσιακά δικαιώματα και υποχρεώσεις παύουν να υφίστανται μεταξύ των γονέων και του υιοθετημένου προσώπου, καθώς και μεταξύ αυτού/αυτής και των συγγενών του/της από τη χώρα καταγωγής του/της.

Η υιοθεσία παρέχει στον υιοθετούντα όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις όσον αφορά το υιοθετημένο παιδί που έχουν οι γονείς έναντι του παιδιού τους.

Η υιοθεσία παρέχει στο υιοθετημένο πρόσωπο έναντι του υιοθετούντος όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, τα οποία έχει το παιδί έναντι των γονέων του (πρώτο, τέταρτο, πέμπτο μέρος του άρθρου 232 του οικογενειακού κώδικα).

Ωστόσο, σύμφωνα με τα άρθρα 256¹ και 256³ του κεφαλαίου 20¹ του οικογενειακού κώδικα, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ανάδοξη οικογένεια», ανάδοξη οικογένεια είναι η οικογένεια η οποία θέτει οικειοθελώς υπό την προστασία της ένα έως τέσσερα ορφανά και παιδιά που έχουν στερηθεί τη γονική φροντίδα για σκοπούς ανατροφής και συγκατοίκησης.

Τα ανάδοχα παιδιά ζουν και ανατρέφονται σε ανάδοξη οικογένεια έως ότου συμπληρώσουν το 18ο έτος της ηλικίας τους. Μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους, αν συνεχίζουν τις σπουδές τους σε ίδρυμα γενικής δευτεροβάθμιας, επαγγελματικής (επαγγελματικής και τεχνικής), επαγγελματικής προπανεπιστημιακής ή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μπορούν να επιλέξουν να συνεχίσουν να ζουν και να ανατρέφονται στην ανάδοξη οικογένεια έως ότου ολοκληρώσουν τις σπουδές αυτές.

Τα ανάδοχα παιδιά έχουν το δικαίωμα να διατηρούν προσωπική επαφή με τους γονείς και άλλους συγγενείς τους, εκτός εάν αυτό ενδέχεται να είναι επιβλαβές για τη ζωή, την υγεία και την ηθική εκπαίδευσή τους.

Όσον αφορά την ερώτηση 12, «Εάν διοριστούν ανάδοχοι γονείς για ορφανά και παιδιά που έχουν στερηθεί τη γονική φροντίδα, είναι αναγκαίος ο διορισμός επιτρόπου για τα παιδιά αυτά σύμφωνα με το οικογενειακό δίκαιο της Ουκρανίας — τουλάχιστον για τον σκοπό της εποπτείας των ανάδοχων γονέων;»

Η απάντηση σε αυτήν την ερώτηση καλύπτεται από την απάντηση στην ερώτηση 10.

Όσον αφορά την ερώτηση 13, «Είναι δυνατόν, σύμφωνα με το οικογενειακό δίκαιο της Ουκρανίας, γονείς — που ζουν και ασκούν γονική μέριμνα — να διορίζουν ανάδοχους γονείς σε ιδιωτική (ή συμβατική) βάση και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, οι εν λόγω ανάδοχοι γονείς έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιτρόπων ή των ανάδοχων γονέων κατά την έννοια του άρθρου 256.2 παράγραφος 4 του οικογενειακού κώδικα; Ισχύουν τυπικές προϋποθέσεις για μια τέτοια εξουσία εκπροσώπησης (π.χ. πιστοποίηση, εγγραφή σε μητρώο κ.λπ.);»

Σύμφωνα με το άρθρο 256³ του οικογενειακού κώδικα, τα ανάδοχα παιδιά είναι ορφανά και παιδιά που έχουν στερηθεί τη γονική φροντίδα, και για τα οποία έχει προβλεφθεί η ανατροφή και η συμβίωση σε ανάδοχη οικογένεια.

Ορφανό είναι παιδί του οποίου οι γονείς έχουν αποβιώσει ή εξαφανιστεί.

Τα παιδιά θεωρείται ότι έχουν στερηθεί τη γονική φροντίδα εάν έχουν μείνει χωρίς γονική φροντίδα λόγω στέρησης των γονικών δικαιωμάτων από τους γονείς ή έχουν απομακρυνθεί από τους γονείς τους χωρίς στέρηση των γονικών δικαιωμάτων· εάν οι γονείς τους αναγνωριστούν ως αγνοούμενοι ή ανίκανοι για εργασία, θεωρηθούν επισήμως νεκροί, εκτίουν ποινές σε φυλακή ή κρατούνται κατά τη διάρκεια έρευνας ή αναζητούνται από τις εθνικές αστυνομικές αρχές λόγω έλλειψης πληροφοριών σχετικά με τον τόπο στον οποίο βρίσκονται· ή εάν οι γονείς τους πάσχουν από μακροχρόνια νόσο που δεν τους επιτρέπει να εκπληρώνουν τα γονικά τους καθήκοντα· αυτό ισχύει επίσης για τα παιδιά που έχουν χωριστεί από τις οικογένειές τους, τα εγκαταλελειμμένα παιδιά, τα παιδιά των οποίων οι γονείς είναι άγνωστοι, τα παιδιά των οποίων οι γονείς τα έχουν απαρνηθεί, τα παιδιά των οποίων οι γονείς δεν εκπληρώνουν τα γονικά τους καθήκοντα για λόγους που δεν μπορούν να εξακριβωθούν και συνδέονται με την παραμονή των γονέων στα προσωρινά κατεχόμενα εδάφη της Ουκρανίας ή στις περιοχές όπου διεξάγονται αντιτρομοκρατικές επιχειρήσεις και εφαρμόζονται μέτρα για τη διασφάλιση της εθνικής ασφάλειας και άμυνας, για την ανατροφή και αποτροπή της ένοπλης επίθεσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας στις περιοχές Ντονέσκ και Λουχάνσκ, καθώς και για τα άστεγα παιδιά (άρθρο 1 του νόμου της Ουκρανίας «Περί της προστασίας της παιδικής ηλικίας»).

Το τέταρτο μέρος του άρθρου 256² του οικογενειακού κώδικα ορίζει ότι οι ανάδοχοι γονείς είναι οι νόμιμοι εκπρόσωποι των ανάδοχων παιδιών και ενεργούν, χωρίς να τους έχουν ανατεθεί ως κηδεμόνες ή φροντιστές. Αυτό σημαίνει ότι η απόφαση για τη δημιουργία ανάδοχης οικογένειας αρκεί για να μπορούν οι ανάδοχοι γονείς να ασκούν τις

εξουσίες τους. Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στην απάντηση στην ερώτηση 10.

Όσον αφορά την ερώτηση 14, «Κατά την άφιξη στη Γερμανία, η νομιμότητα των υφιστάμενων πιστοποιητικών γέννησης και άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τις οικογενειακές σχέσεις ελέγχεται από τις αρχές για την πρόληψη της απαγωγής παιδιών και της εμπορίας παιδιών, εν συντομία: πρέπει να διασφαλίζεται η εγκυρότητα των πιστοποιητικών και εγγράφων. Υπάρχει επί του παρόντος η δυνατότητα επαλήθευσης και πιστοποίησης της γνησιότητας των ουκρανικών εγγράφων από τις ουκρανικές αρχές; Ενίοτε δεν υπάρχει κανένα διαθέσιμο έγγραφο και η Γερμανία πρέπει να εκδώσει νέα — προσωρινά— έγγραφα. Μπορούν αυτά τα έγγραφα αντικατάστασης να επαληθευτούν και να πιστοποιηθούν από τις ουκρανικές αρχές; Τι απαιτείται και τι ελέγχεται από τις ουκρανικές αρχές;»

Σύμφωνα με το πρώτο μέρος του άρθρου 1 και το δεύτερο μέρος του άρθρου 2 του νόμου της Ουκρανίας «Περί δημόσιας καταχώρισης πράξεων προσωπικής κατάστασης», η γέννηση ενός ατόμου και η καταγωγή του, ο γάμος, η λύση του γάμου στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον νόμο, η αλλαγή ονόματος και ο θάνατος υπόκεινται σε δημόσια καταχώριση.

Η δημόσια καταχώριση πράξεων προσωπικής κατάστασης πραγματοποιείται με την κατάρτιση ληξιαρχικών πράξεων, οι οποίες περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα του ατόμου, οι οποίες είναι εμπιστευτικές και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίησή τους (δεύτερο και τρίτο μέρος του άρθρου 9 του νόμου).

Κατά τη δημόσια καταχώριση πράξης προσωπικής κατάστασης, οι αρχές που είναι αρμόδιες για τη δημόσια καταχώριση των πράξεων προσωπικής κατάστασης εκδίδουν αντίστοιχο πιστοποιητικό.

Τα έντυπα για τα πιστοποιητικά δημόσιας καταχώρισης προσωπικής κατάστασης συντάσσονται σύμφωνα με τα υποδείγματα που έχουν εγκριθεί από το υπουργικό συμβούλιο της Ουκρανίας και τις προδιαγραφές τους, όπως προβλέπεται στο πρώτο μέρος του άρθρου 18 του νόμου.

Ως εκ τούτου, τα υποδείγματα πιστοποιητικών εγκρίθηκαν στις 10 Ιουλίου 2010 με το ψήφισμα αριθ. 1025 του υπουργικού συμβουλίου της Ουκρανίας «Σχετικά με την έγκριση των υποδειγμάτων ληξιαρχικών πράξεων, των προδιαγραφών και των υποδειγμάτων πιστοποιητικών δημόσιας καταχώρισης πράξεων προσωπικής κατάστασης».

Ειδικότερα, το υπόδειγμα πιστοποιητικού γέννησης περιέχει πληροφορίες σχετικά με το παιδί και τους γονείς του, το όνομα του φορέα δημόσιας καταχώρισης της πράξης προσωπικής κατάστασης που εξέδωσε το πιστοποιητικό, τα αρχικά και το επώνυμο του ληξιάρχου, καθώς και τη σφραγίδα του εν λόγω φορέα.

Η Ουκρανία είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης του 1961 περί κατάργησης της υποχρέωσης επικύρωσης αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ουκρανίας είναι ένας από τους φορείς που είναι εξουσιοδοτημένοι να επιθέτουν επισημείωση σύμφωνα με το ψήφισμα αριθ. 61 του υπουργικού συμβουλίου της Ουκρανίας, της 18ης Ιανουαρίου 2003, «Σχετικά με τη χορήγηση εξουσιών για την επίθεση επισημείωσης που προβλέπεται από τη σύμβαση περί κατάργησης της απαίτησης επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων», δηλαδή σε

έγγραφα που εκδίδονται από το δικαστικό σώμα και τα δικαστήρια, καθώς και σε έγγραφα που συντάσσονται από συμβολαιογράφους της Ουκρανίας.

Με βάση τα παραπάνω, έγγραφο το οποίο φέρει επισημείωση δεν απαιτεί πρόσθετη πιστοποίηση ή επαλήθευση και μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέρος της σύμβασης.

Δεν υφίσταται άλλη διαδικασία για τον έλεγχο της γνησιότητας των εγγράφων σχετικά με τη δημόσια καταχώριση πράξεων προσωπικής κατάστασης.

Με το ψήφισμα αριθ. 890 του υπουργικού συμβουλίου της Ουκρανίας, της 4/11/2015, με τίτλο «Ορισμένα ζητήματα σχετικά με τη διασφάλιση της δημιουργίας ηλεκτρονικής υπηρεσίας για την επίθεση επισημείωσης» θεσπίζεται στην Ουκρανία το ηλεκτρονικό μητρώο επισημειώσεων (στο εξής: μητρώο) και ορίζεται ότι η επισημείωση σε δημόσια έγγραφα τοποθετείται και ολοκληρώνεται με τη χρήση των εργαλείων λογισμικού του μητρώου υπό μορφή ηλεκτρονικού εγγράφου σύμφωνα με το υπόδειγμα που καθορίστηκε με τη σύμβαση περί κατάργησης της απαίτησης επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων.

Το μητρώο τηρείται με τη χρήση υλισμικού και εργαλείων λογισμικού που διασφαλίζουν τη δημιουργία επισημείωσης με τη μορφή ηλεκτρονικού εγγράφου, την προστασία των πληροφοριών που περιέχονται στο μητρώο από μη εξουσιοδοτημένες ενέργειες, την αναζήτηση καταχωρίσεων στο μητρώο και την παροχή πληροφοριών από το μητρώο.

Όλοι έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν πληροφορίες από το μητρώο σχετικά με χορηγηθείσα επισημείωση δωρεάν μέσω του δικτυακού τόπου <https://apostille.minjust.gov.ua/>.

Αναζήτηση για χορηγηθείσα επισημείωση μπορεί να πραγματοποιηθεί στο μητρώο πληροφοριών με χρήση του αριθμού καταχώρισης και της ημερομηνίας έκδοσής της. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αναζήτησης στο μητρώο πληροφοριών σχετικά με χορηγηθείσα επισημείωση, οι πληροφορίες παρέχονται με τη μορφή εικόνας της χορηγηθείσας επισημείωσης.

Επί του παρόντος, όλες οι υπηρεσίες δημόσιας καταχώρισης πράξεων προσωπικής κατάστασης που λειτουργούν στο ελεγχόμενο έδαφος της Ουκρανίας δέχονται έγγραφα σχετικά με τη δημόσια καταχώριση πράξεων προσωπικής κατάστασης για την επίθεση επισημείωσης, τα οποία θεωρείται ότι συμμορφώνονται με τις ανωτέρω νομοθετικές απαιτήσεις.

[επαναλαμβάνεται η προηγούμενη πρόταση]

Πρόσβαση στις δικαστικές αποφάσεις παρέχεται μέσω του δημόσιου συστήματος πληροφοριών «Ενιαίο Δημόσιο Μητρώο Δικαστικών Αποφάσεων» μέσω του συνδέσμου <https://reyestr.court.gov.ua>.

Οποιοσδήποτε μπορεί να επαληθεύσει τη γνησιότητα ειδικού τύπου συμβολαιογραφικού εγγράφου που περιέχει επικυρωμένο έγγραφο μέσω του δικτυακού τόπου ανοικτής πρόσβασης που βρίσκεται στον σύνδεσμο <https://rnb.nais.gov.ua>.

Σύμφωνα με το υποσημείο 3 του πρώτου σημείου του ψηφίσματος αριθ. 164 του υπουργικού συμβουλίου της Ουκρανίας, της 28/2/2022, «Ορισμένα ζητήματα που αφορούν τους συμβολαιογράφους σε περίπτωση επιβολής στρατιωτικού νόμου» (όπως τροποποιήθηκε), επικύρωση πληρεξουσίου [εκτός από τα πληρεξούσια για το δικαίωμα διάθεσης ακίνητης περιουσίας, αντικειμένου ημιτελούς κατασκευής ή περιουσιακών δικαιωμάτων επί μελλοντικής ακίνητης περιουσίας (στο εξής: ακίνητη περιουσία), κεφαλαίων σε λογαριασμούς που τηρούνται σε τράπεζες και άλλα χρηματοοικονομικά ιδρύματα, καθώς και οχημάτων για περίοδο άνω των τριών μηνών, διαχείρισης και

διάθεσης τίτλων, εταιρικών δικαιωμάτων, δικαιώματος πρόσβασης σε ατομική τραπεζική θυρίδα], και βεβαίωση της γνησιότητας της υπογραφής στην αίτηση για τη χορήγηση άδειας προσωρινής μετάβασης παιδιού στο εξωτερικό πραγματοποιείται χωρίς τη χρήση ειδικών εντύπων συμβολαιογραφικών εγγράφων σε λευκά φύλλα χαρτιού με τα ακόλουθα μηχανογραφημένα στοιχεία του συμβολαιογράφου: εικόνα του εθνόσημου της Ουκρανίας, επώνυμο, όνομα, πατρώνυμο (εάν υπάρχει), επωνυμία του δημόσιου συμβολαιογραφικού γραφείου (για δημόσιο συμβολαιογράφο), ονομασία της περιφέρειας του συμβολαιογράφου (για ιδιώτη συμβολαιογράφο), αριθμός της βεβαίωσης του δικαιώματος άσκησης συμβολαιογραφικών δραστηριοτήτων, διεύθυνση εργασίας, αριθμός τηλεφώνου και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Για την επαλήθευση της εγκυρότητας του πληρεξουσίου που έχει επικυρωθεί σε λευκά φύλλα χαρτιού, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει το αντίγραφό του στον αρμόδιο συμβολαιογράφο, ο οποίος υποχρεούται να εκδώσει βεβαίωση που επιβεβαιώνει ή απορρίπτει την επικύρωση του εν λόγω πληρεξουσίου εντός δύο εργάσιμων ημερών.

Απαντήσεις σε πρόσθετες ερωτήσεις

Όσον αφορά την πρώτη ερώτηση

Σύμφωνα με το άρθρο 242 του αστικού κώδικα της Ουκρανίας (στο εξής: αστικός κώδικας), οι γονείς (θετοί γονείς) είναι οι νόμιμοι εκπρόσωποι των μικρών και ανήλικων παιδιών τους. Ωστόσο, η απόκτηση ορισμένης δικαιοπρακτικής ικανότητας από το παιδί δεν στερεί από τους γονείς το καθεστώς του νόμιμου εκπροσώπου. Ωστόσο, το περιεχόμενο και το πεδίο εφαρμογής των εξουσιών εκπροσώπησης των γονέων εξαρτώνται από την έκταση της δικαιοπρακτικής ικανότητας του παιδιού, συμπεριλαμβανομένου του βαθμού στον οποίο το παιδί γνωρίζει τις πιθανές έννομες συνέπειες των πράξεων ή των παραλείψεων του.

Ως εκ τούτου, ενώ οι γονείς εκπροσωπούν πλήρως τα συμφέροντα των μικρών παιδιών και εκτελούν όλες τις συναλλαγές εξ ονόματός τους και προς το συμφέρον τους, εκτός από τις μικρές οικιακές συναλλαγές και τις συναλλαγές που αποσκοπούν στην άσκηση προσωπικών μη περιουσιακών δικαιωμάτων επί των αποτελεσμάτων πνευματικής δημιουργικής δραστηριότητας (άρθρο 31 του αστικού κώδικα), οι ανήλικοι, σύμφωνα με το άρθρο 32 του αστικού κώδικα, εκτελούν οι ίδιοι τη συντριπτική πλειονότητα των συναλλαγών.

Οι γονείς ανήλικων δεν προβαίνουν σε συναλλαγές εξ ονόματος των ανήλικων παιδιών τους, αλλά απλώς δίνουν τη συγκατάθεσή τους για τη συναλλαγή. Με άλλα λόγια, κατά την εκτέλεση των εν λόγω συναλλαγών, δεν υπάρχει καμία περίπτωση κατά την οποία η συναλλαγή να πραγματοποιείται από ένα μέρος εξ ονόματος του άλλου μέρους.

Για παράδειγμα, σύμφωνα με την παράγραφο 61 των οδηγιών σχετικά με τη διαδικασία ανοίγματος και κλεισίματος λογαριασμών χρηστών από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών για τήρηση λογαριασμού, οι οποίες εγκρίθηκαν με την απόφαση αριθ. 162 του διοικητικού συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ουκρανίας, της 29ης Ιουλίου 2022, η τράπεζα ανοίγει τρεχούμενο λογαριασμό στο όνομα μικρού παιδιού (παιδιού που δεν έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του) κατόπιν αιτήματος των νόμιμων εκπροσώπων του —γονέων (θετών γονέων, γονέων-παιδαγωγών) ή κηδεμόνων σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στη ρήτρα 60 του τμήματος V των εν λόγω οδηγιών— υπό την προϋπόθεση ότι ο νόμιμος εκπρόσωπος του μικρού παιδιού προσκομίζει διαβατήριο ή άλλο έγγραφο ταυτότητας που πιστοποιεί την ταυτότητα του νόμιμου εκπροσώπου, καθώς και έγγραφα που επιτρέπουν στην τράπεζα να επαληθεύσει την ταυτότητα του μικρού παιδιού, όπως πιστοποιητικό γέννησης ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο που πιστοποιεί την ταυτότητά του.

Ωστόσο, σύμφωνα με την παράγραφο 62 των εν λόγω οδηγιών, η τράπεζα ανοίγει τρεχούμενο λογαριασμό για ανήλικο πρόσωπο ηλικίας μεταξύ 14 και 18 ετών που δεν διαθέτει λογαριασμό στην εν λόγω τράπεζα, σύμφωνα με τη διαδικασία που προσδιορίζεται στην παράγραφο 60 του τμήματος V των εν λόγω οδηγιών.

Ανήλικο πρόσωπο έχει το δικαίωμα να διαθέτει με ανεξάρτητο τρόπο τα κεφάλαια που έχει καταθέσει σε λογαριασμό που έχει ανοιχτεί από το ίδιο στο όνομά του, καθώς και τους μισθούς (αποδοχές), τις υποτροφίες ή άλλα εισοδήματα που καταβάλλονται στον λογαριασμό του.

Ανήλικο πρόσωπο μπορεί να διαθέτει κεφάλαια που έχουν κατατεθεί στον τρεχούμενο λογαριασμό του από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, με τη συγκατάθεση της αρχής επιτροπείας και των γονέων (θετών γονέων) ή των φροντιστών.

Όσον αφορά τη δεύτερη ερώτηση

Σύμφωνα με το άρθρο 160 του οικογενειακού κώδικα της Ουκρανίας (στο εξής: οικογενειακός κώδικας), ο τόπος διαμονής παιδιού που δεν έχει συμπληρώσει το 10ο έτος της ηλικίας του καθορίζεται με συναίνεση των γονέων.

Ο τόπος διαμονής παιδιού που έχει συμπληρώσει το 10ο έτος της ηλικίας του καθορίζεται με κοινή συναίνεση των γονέων και του ίδιου του παιδιού.

Εάν οι γονείς ζουν χωριστά, ο τόπος διαμονής του παιδιού που έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του καθορίζεται από το ίδιο το παιδί.

Ταυτόχρονα, σύμφωνα με το άρθρο 171 του οικογενειακού κώδικα, το παιδί έχει το δικαίωμα να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη του από τους γονείς, άλλα μέλη της οικογένειάς του και από υπαλλήλους για ζητήματα που το αφορούν προσωπικά, καθώς και για οικογενειακά ζητήματα.

Η γνώμη παιδιού που είναι σε θέση να την εκφράσει πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την επίλυση διαφοράς μεταξύ των γονέων του και άλλων προσώπων όσον αφορά την ανατροφή και τον τόπο διαμονής του, μεταξύ άλλων κατά την επίλυση διαφορών που αφορούν τη στέρηση των γονικών δικαιωμάτων, την ανανέωση των γονικών δικαιωμάτων, καθώς και διαφορών σχετικά με τη διαχείριση της περιουσίας του.

Το δικαστήριο έχει το δικαίωμα να εκδώσει απόφαση αντίθετη προς τη γνώμη του παιδιού, εάν αυτό είναι προς το συμφέρον του παιδιού.

Ταυτόχρονα, με βάση τα ανωτέρω, αξίζει να σημειωθεί ότι πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της συνεκτίμησης της άποψης του παιδιού και της συγκατάθεσης του παιδιού. Στην πρώτη περίπτωση, μπορεί να εκδοθεί απόφαση διαφορετική από την άποψη του παιδιού, ενώ στη δεύτερη περίπτωση, απόφαση μπορεί να ληφθεί μόνο με τη συγκατάθεση του παιδιού.

Ως παράδειγμα της υποχρεωτικής συγκατάθεσης του παιδιού, μπορεί να αναφερθεί η διάταξη του δεύτερου μέρους του άρθρου 160 του οικογενειακού κώδικα, σύμφωνα με την οποία, όπως προαναφέρθηκε, ο τόπος διαμονής παιδιού που έχει συμπληρώσει το 10ο έτος της ηλικίας του καθορίζεται με κοινή συναίνεση των γονέων και του ίδιου του παιδιού.

Όσον αφορά τις διαδικαστικές πτυχές, πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι το δικαστήριο σε κάθε συγκεκριμένη υπόθεση, κατά τη λήψη των σχετικών αποφάσεων, λαμβάνει υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης στο σύνολό τους και καθοδηγείται από τις νομικές διατάξεις στη συστημική τους σχέση.

Όσον αφορά την τρίτη ερώτηση

Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, η γυναίκα και ο άνδρας έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις όσον αφορά τις οικογενειακές σχέσεις, τον γάμο και την οικογένεια (έκτο μέρος του άρθρου 7 του οικογενειακού κώδικα).

Ταυτόχρονα, οι διατάξεις που απηχούν τη συγκεκριμένη αρχή της ισότητας των γονέων όσον αφορά το παιδί αναφέρονται στην απάντηση στην τρίτη ερώτηση του προηγούμενου αιτήματος [*Όσον αφορά την ερώτηση 3* «Σε περίπτωση που οι δύο γονείς ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα —αντιλαμβανόμαστε ότι πρόκειται για συνήθη περίπτωση στην Ουκρανία, ανεξάρτητα από την οικογενειακή κατάσταση των γονέων— υπάρχουν αποφάσεις ή συναλλαγές στις οποίες μπορεί να προβεί μόνος ο ένας γονέας (χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση ή χωρίς να ισχύει δικαίωμα αρνησικυρίας του άλλου γονέα); Υφίσταται τεκμήριο της συγκατάθεσης του άλλου γονέα;»].

Ομοίως, επιστάται η προσοχή στο γεγονός ότι η διαδικασία ανατροφής ενός παιδιού περιλαμβάνει πολλά ζητήματα τα οποία επιλύονται είτε και από τους δύο γονείς είτε από έναν εξ αυτών με τη συμφωνία ή σιωπηρή συγκατάθεση του άλλου γονέα. Ταυτόχρονα, θεωρείται ότι οι γονείς ενεργούν προς το συμφέρον του παιδιού.

Όσον αφορά την τέταρτη ερώτηση

Σύμφωνα με το άρθρο 242 του αστικού κώδικα, ο κηδεμόνας είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος μικρού παιδιού ή ατόμου που αναγνωρίζεται ως ανίκανο προς δικαιοπραξία. Ωστόσο, η ουκρανική νομοθεσία δεν χορηγεί σε γιαγιά/παππού ή σε ενήλικο αδελφό / ενήλικη αδελφή την εξουσία του νόμιμου εκπροσώπου, εκτός εάν λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την επιμέλεια/φροντίδα. Ωστόσο, εάν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι υπάρχει ο κίνδυνος οι γονείς/κηδεμόνες να καταχραστούν τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις τους και/ή, ως αποτέλεσμα, να προσβάλουν τα δικαιώματα του παιδιού, επιστάζεται η προσοχή στη δυνατότητα χρήσης του μηχανισμού για την προστασία του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού που ορίζεται στον νόμο ως σημαντική αρχή του οικογενειακού δικαίου.

Ως εκ τούτου, το άρθρο 258 του οικογενειακού κώδικα ρυθμίζει τα δικαιώματα των παππούδων και των γιαγιάδων όσον αφορά την προστασία των εγγονών, σύμφωνα με το οποίο οι παππούδες και οι γιαγιάδες έχουν το δικαίωμα να υπερασπιστούν οι ίδιοι τα εγγόνια τους.

Οι παππούδες και οι γιαγιάδες έχουν το δικαίωμα, χωρίς να τους έχουν ανατεθεί ειδικές εξουσίες, να προσφεύγουν στην αρχή επιμέλειας και φροντίδας ή σε δικαστήριο, για την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των εγγονών που είναι μικρά παιδιά, ανήλικοι ή ενήλικες οι οποίοι δεν είναι σε θέση να εργαστούν.

Η αδελφή, ο αδελφός, η μητριά ή ο πατριός έχουν το δικαίωμα να προστατεύουν οι ίδιοι τους αδελφούς, αδελφές, προγονούς τους που είναι μικρά παιδιά, ανήλικοι ή ενήλικες οι οποίοι δεν είναι σε θέση να εργαστούν.

Η αδελφή, ο αδελφός, η μητριά ή ο πατριός έχουν το δικαίωμα, χωρίς να τους έχουν ανατεθεί ειδικές εξουσίες, να προσφεύγουν στην αρχή επιμέλειας και φροντίδας ή σε δικαστήριο για την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των αδελφών και προγόνων που είναι μικρά παιδιά, ανήλικοι, ή ενήλικες οι οποίοι δεν είναι σε θέση να εργαστούν (άρθρο 262 του αστικού κώδικα).